

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการสำรวจวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2486 ถึง 2520 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หรือการสำรวจวิทยานิพนธ์ ดังนี้

ศรีสว่าง กริชพิทยาวุธ วิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2502-2506 โดยมีความมุ่งหมายว่า มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ ทำวิทยานิพนธ์ทางการศึกษาเกี่ยวกับสาขาใดบ้าง วิทยานิพนธ์อยู่ในระดับปริญญาใด มีเท่าใด และหลักสูตรกี่ปี เพศของผู้เขียนวิทยานิพนธ์ และจำนวนหน้าของวิทยานิพนธ์ สถาบันการศึกษาปีที่พิมพ์ และเทคนิคของการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ทำวิทยานิพนธ์เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิง ร้อยละ 62.94 เพศชายร้อยละ 37.06

จำนวนนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์แต่ละสถาบันในปี พ.ศ. 2506 มีมากที่สุดถึงร้อยละ 72.78 รองลงมาคือปี พ.ศ. 2505 ร้อยละ 22.38

ระดับปริญญาตรี มีผู้ทำวิทยานิพนธ์มากกว่าระดับปริญญาโท คือระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 80.42 ระดับปริญญาโทร้อยละ 19.58

จำนวนหน้าของวิทยานิพนธ์ที่นิสิตนักศึกษาเขียนปรากฏว่า มีจำนวนอยู่ระหว่าง 61-90 หน้ามากที่สุด คือ ร้อยละ 45.45 รองลงมาอยู่ระหว่างจำนวนหน้า 31-60 ร้อยละ 25.17

หลักสูตรที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ต้องศึกษาปรากฏว่า เป็นผู้เรียน 2 ปี มากที่สุดถึงร้อยละ 83.22 รองลงมาคือผู้เรียนหลักสูตร 3 ปีเพียงร้อยละ 13.30

วิธีวิจัยที่นิสิตนักศึกษาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ปรากฏว่า ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) มากที่สุดถึงร้อยละ 84.62 รองลงมาคือวิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Method) ร้อยละ 9.08

วิทยานิพนธ์จัดแบ่งตามสาขาวิชา ปรากฏว่า สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มีผู้ทำการวิจัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.85 รองลงมา คือสาขาบริหารการศึกษาร้อยละ 31.46

คณะที่ทำวิทยานิพนธ์มากที่สุดทุกสาขา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ ร้อยละ 79.72 และรองลงมาคือ วิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับมัธยม ร้อยละ 14.69 ¹

จากรู้นี้ เสียตระกูล ได้ทำการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาในประเศไทย โดยมีความมุ่งหมายว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ทำวิทยานิพนธ์ประเภทใด และเรื่องใดบ้าง วิทยานิพนธ์ประเภทใดได้รับการวิจัยมาก มีเรื่องเกี่ยวข้องกับประเภทใดบ้าง การนำผลที่ค้นคว้ารวบรวมได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการวิจัย ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า

1. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นสถาบันที่มีวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากที่สุด นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์นี้ส่วนมากศึกษาอยู่ที่คณะรัฐประศาสนศาสตร์
2. นิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาโททำวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากกว่านิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีทั้งนิสิตปริญญาโทและปริญญาตรี ที่ทำวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์ ส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นนิสิตปริญญาตรีทั้งหมด
3. พ.ศ.2505 เป็นปีที่นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทำวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากที่สุด ถ้าแยกเป็นแต่ละมหาวิทยาลัย ปรากฏว่า พ.ศ.2506 นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากที่สุด พ.ศ.2505 นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากที่สุด
4. นิสิตนักศึกษาชายทำวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์มากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง
5. ความยาวของวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยเฉลี่ยแล้ว ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระหว่าง 221-160 หน้ามากที่สุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในระหว่าง 141-160 หน้ามากที่สุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ใน

¹ ศรีสว่าง กริชพิทยาวุฑ, "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาของนิสิต นักศึกษาในประเทศไทย ปี พ.ศ.2502-2506," (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507).

ระหว่าง 40-80 หน้ามากที่สุด¹

พัชรี คราประยูร ได้ทำการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาในระดับปริญญาโท วิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยถึงปี พ.ศ.2511 โดยมีความมุ่งหมายว่า ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบใดมากที่สุด วัตถุประสงค์อยู่ในลักษณะใดมากที่สุด การรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคใดมากที่สุด ระเบียบวิธีทางสถิติระดับใดมากที่สุด นิยมเขียนวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาใดมากที่สุด และเพศของผู้ทำวิทยานิพนธ์ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า

วิทยานิพนธ์ทางวิชาการศึกษานี้เป็นของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 136 ฉบับ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 119 ฉบับ สถาบันทางวิชาการศึกษาอื่นจำนวน 37 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 292 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการกระจายร้อยละ โดยให้วิทยานิพนธ์ของแต่ละสถาบันเป็นฐาน และของรวมทุกสถาบันเป็นฐานของการกระจาย และทดสอบความแตกต่างของจำนวนวิทยานิพนธ์ระหว่างหมู่ที่ต้องการด้วยไคสแควร์ ในระดับความมีนัยสำคัญร้อยละ 5 สมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบจะเป็นแบบนัลไฮโปเทซิส (Null Hypothesis) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. จำนวนสองในสามของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท วิทยานิพนธ์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย
2. จำนวนสองในสามของวิทยานิพนธ์เป็นการวิจัยประยุกต์
3. วิธีการรวบรวมข้อมูลที่นิยมใช้ คือ แบบสอบถามซึ่งมากกว่าเทคนิคอื่นเล็กน้อย
4. มีจำนวนวิทยานิพนธ์มากกว่าครึ่งที่มีการใช้ระเบียบวิธีทางสถิติสูงถึงขั้นทดสอบความมีนัยสำคัญ
5. เนื้อเรื่องของวิทยานิพนธ์หนักไปในสาขาจิตวิทยาและการแนะแนวมากกว่าสาขาวิชาอื่น

การทดสอบความแตกต่างของจำนวนวิทยานิพนธ์ระหว่างหมู่ของแต่ละเรื่องที่ทำกร

¹ จารุณี เตียตระกูล, "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาสังคมศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาในประเทศไทย ปี พ.ศ.2502-2506," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507).

4. วิทยานิพนธ์จำนวน 48 เล่มหรือร้อยละ 68.57 ใช้ระเบียบวิธีสถิติช่วยในการวิจัย ส่วนวิทยานิพนธ์จำนวนที่เหลือ 22 เล่มหรือร้อยละ 31.43 ไม่ใช้ระเบียบวิธีสถิติในการวิจัย ระเบียบวิธีสถิติที่ใช้เป็นวิธีสถิติขั้นพื้นฐานที่นิยมใช้กันมาก ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ขอบเขตของการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ของวิทยานิพนธ์แต่ละเล่ม ซึ่งแบ่งตามเนื้อเรื่องและลักษณะงานห้องสมุด ปรากฏว่า มีวิทยานิพนธ์ที่มีขอบเขตเนื้อหาในเรื่องภูมิหลังและเรื่องบริการผู้อ่านจำนวนเท่ากัน คือ เรื่องละ 16 เล่มหรือร้อยละ 22.86 รองลงมาได้แก่ วิทยานิพนธ์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเรื่องทรัพยากรห้องสมุดจำนวน 15 เล่มหรือร้อยละ 21.43 แต่ไม่มีวิทยานิพนธ์เล่มใดที่มีขอบเขตเนื้อหาเรื่องบรรณารักษศาสตร์สากล และวิธีการวิจัย

ถ้าแบ่งขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ตามประเภทห้องสมุด พบว่าวิทยานิพนธ์จำนวนสูงสุด 38 เล่มหรือร้อยละ 54.28 มีขอบเขตเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวกับห้องสมุดประเภทใดประเภทหนึ่ง วิทยานิพนธ์จำนวนรองลงมาคือ 17 เล่มหรือร้อยละ 24.28 มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และวิทยานิพนธ์จำนวนต่ำสุด 2 เล่มหรือร้อยละ 2.86 มีเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดมากกว่า 1 ประเภท

6. วิทยานิพนธ์จำนวนสูงสุด 27 เล่มหรือร้อยละ 38.57 มีลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามเกณฑ์หรือแบบการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์จำนวนรองลงมาคือ 20 เล่มหรือร้อยละ 28.57 ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะ วิทยานิพนธ์จำนวน 16 เล่มหรือร้อยละ 22.86 ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะและไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิทยานิพนธ์จำนวนต่ำสุดคือ 7 เล่มหรือร้อยละ 10.00 ไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7. เฉลี่ยโดยทั่วไปวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี วิทยานิพนธ์เล่มที่ไคคะแนนสูงสุดไคคะแนนร้อยละ 97.92 ส่วนวิทยานิพนธ์ที่ไคคะแนนต่ำสุดไคคะแนนร้อยละ 66.67 คะแนนเฉลี่ยของวิทยานิพนธ์ทั้งหมดในแต่ละลักษณะ ได้แก่ ลักษณะชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหา แบบการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การย่อและการสรุปผล ข้อเสนอแนะและรูปแบบของรายงาน ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์สูงน่าพอใจ ยกเว้นคะแนนเฉลี่ยประจำลักษณะรูปแบบของรายงาน อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ คือมีคะแนนเฉลี่ยเพียง

3.01 จากคะแนนเต็ม 5 และมีวิทยานิพนธ์จำนวนมากคือ 52 เล่มหรือร้อยละ 74.29 ได้คะแนนประจำลักษณะดังกล่าวต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ภรณ์ ศิริโชติ, "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2508-2519," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).